

Kūrybinės užduotys

Žodžio ir atvaizdo ryšys bažnytinėje dailėje

Norint vaizdais perteikti religines idėjas, tenka taikyti sąlyginio vaizdavimo priemones – simbolius, atributus, alegorijas, įrašų juostas, emblemas. Neregimiems dalykams nusakyti kartais nepakanka atskirų simbolių, reikia juos patikslinti papildant kitais simboliais arba įrašais.

1. Užduotis. Emblemos kūrimas

Prisimink, kas yra emblema, kaip joje siejamas vaizdas ir tekstas, kokios dalys sudaro pilną emblema. Pagal pavyzdį sukurk šiuolaikišką emblema.

PAVYZDŽIAI

Barokinė emblema

Iš Vilniaus akademijos Filosofijos fakulteto studento Jeronimo Bildziukevičiaus *Insigne Divi Tutelarisi Patrii Casimiri Virtutum Hieroglyphicis Emblematum figuris adumbratum...* (1610) (Tėvynės globėjo šventojo Kazimiero dorybės, išreikštos emblemomis) *Sigita Maslauskaitė*. Šventojo Kazimiero atvaizdo istorija XVI–XVII a. Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, 2010. P. 108–119.

Emblema

Nesveika dalis pašalinama iš Covarrubias' Emblemata morales (1610). Tokios pat struktūros emblema, kaip ir pirmoji, tik šūkis (lema) įrašytas pačiame vaizde, banderolėje.

Š V I E S A

Slenkančių naktį skliautu žvaigždynų valdovė Kintietė

Spindi tikrai būdama brolio akivaizdoj.

Mat Febo šviesą jinai atspindi, kai jis, daug ryškesnis,

Žvilgsnį iš šono į jos rutulį teikias nukreipt.

Tu, karalaiti skaistus, esi savo tautai lyg saulė:

Ją apšvieti, nes ir pats tu ryškią šviesą skleidi.

Gyvas ir miręs skleidi tu šviesą, todėl

pranašesnis Tu už Febą, nes tu nenusileidi, kaip jis.

- Pasirink vieną iš iliustracijose pateiktų simbolinių atvaizdų.
- Pagalvok, kokią galimą simbolio reikšmę norėtum išryškinti. Savo pastabas užsirašyk juodraštyje.
- Sukurk lema (vaizdui tinkamą glaustą frazę, šūkį ar vaizdą apibendrinančią sąvoką).
- Sukurk lema (galbūt eiliuotą), paaiškinantį, sukonkretinantį, suteikiantį kontekstą lemoje užfiksuotai minčiai.

LEMA

JUODRAŠTIS

Raktažodis ar pastabos apie tai, kokią pasirinkto simbolinio vaizdo prasmę norėsi išryškinti emblemos tekste.

SIMBOLINIS ATVAIZDAS

TEKSTAS

LEMA

JUODRAŠTIS

Raktažodis ar pastabos apie tai, kokią pasirinkto simbolinio vaizdo prasmę norėsi išryškinti emblemos tekste.

SIMBOLINIS ATVAIZDAS

TEKSTAS

LEMA

JUODRAŠTIS

Raktažodis ar pastabos apie tai, kokią pasirinkto simbolinio vaizdo prasmę norėsi išryškinti emblemos tekste.

SIMBOLINIS ATVAIZDAS

TEKSTAS

LEMA

JUODRAŠTIS

Raktažodis ar pastabos apie tai, kokią pasirinkto simbolinio vaizdo prasmę norėsi išryškinti emblemos tekste.

SIMBOLINIS ATVAIZDAS

TEKSTAS

LEMA

SIMBOLINIS ATVAIZDAS

TEKSTAS

JUODRAŠTIS

Raktažodis ar pastabos apie tai, kokią pasirinkto simbolinio vaizdo prasmę norėsi išryškinti emblemos tekste.

LEMA

JUODRAŠTIS

Raktažodis ar pastabos apie tai, kokią pasirinkto simbolinio vaizdo prasmę norėsi išryškinti emblemos tekste.

SIMBOLINIS ATVAIZDAS

TEKSTAS

2. Užduotis. Paveikslo ir teksto sąajos

Surask Evangelijos vietą, kurioje aprašytas paveiksle vaizduojamas įvykis.

- Atidžiai perskaityk tekstą. Atkreipk dėmesį, kurie personažai, vaizduojami paveiksle, yra tikrieji įvykio dalyviai, o kurie – papildomai sukurti.
- „Prakalbink“ kiekvieną veikėją – į banderoles (juostas) įrašyk žodžius, kuriuos jie galėtų tarti (pagrindinių veikėjų žodžius rasi Evangelijos tekste, kitų sukurk).
- Žemiau lentelėje įrašyk, kurie paveikslo elementai (daiktai, gamta), tavo manymu, iliustruoja Evangelijoje aprašytą situaciją, o kurie yra papildantys simboliai.

Papildoma užduotis

Pamėgink išsiaiškinti simbolių prasmę (naudokis ikonografijos, simbolių žinynais, heraldikos žinynais, internetu).

Paveikslą pavadink. Parašyk kelias mintis apie tai, koks įvykis ir kaip perteiktas šiame Šiaurės Renesanso menininko kūrinyje.

Pavadinimas

Tavo mintys

3. Užduotis.

Šv. Teresės bažnyčioje rankos su degančia žvake simbolis, papildytas saulės šildomų žemėnų ir rašalinės su plunksna motyvais, išreiškia visokeriopą Dievo šviesos poveikį sielai: apšviečia, brandina, įkvepia kūrybai.

Interpretuok ir aprašyk šį rankos su žvake simbolį skirtingose aplinkose:

1. Šventovė. Rankos su žvake simbolis be papildomų motyvų.
2. Bet kuri kita pasirinkta vieta (ne šventovė). Rankos su žvake simbolis be papildomų motyvų (galima pasirinkti kelias skirtingas aplinkas).
3. Bet kuri kita pasirinkta vieta (ne šventovė). Rankos su žvake simbolis, papildytas kitais motyvais (pvz., įsivaizduojamas tarptautinio poezijos renginio ženklas, kur žvakės simbolis derinamas su Pegaso simboliu ir planetos atvaizdu).

1

3

2

Kaip keičiasi simbolio interpretacija, keičiantis kontekstui?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.